

FYLKESMANNEN I OPPLAND
Miljøvern avdelingen

Rapport nr. 23/89

**FOKSTUMYRA NATURRESERVAT
FUGLEREGISTRERINGER 1989**

Resultater fra feltarbeidet sommeren 1989

Utarbeidet av Thor Østbye

Lillehammer, august 1990

FORORD

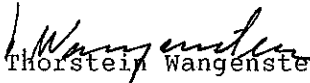
Denne rapporten omhandler ornitologiske registreringer våren og sommeren 1989 fra Fokstumyra naturreservat og nærliggende områder.

Registreringsarbeidet er en oppfølging av de undersøkelsene som ble foretatt av fugl og vegetasjon i årene 1986, 1987 og 1988. Registreringer av fuglelivet over flere år vil gi et bedre estimat av fuglebestanden ved at tilfeldige variasjoner får mindre betydning for resultatene. Dessuten vil en kunne se hvilken betydning f.eks. variasjonen i smånagerbestanden har for bestanden av de ulike fugleartene.

Samtidig med fugleregistreringene ble det utført noe oppsynsvirksomhet innenfor naturreservatet og omkringliggende områder.

Registreringsarbeidet og rapporten er gjort av Thor Østbye på oppdrag fra fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen.

Lillehammer, august 1990

Thorstein Wangensteen
fylkesmiljøvernsjef

Kolbjørn Hoff
friluft- og naturvernkonsulent

I N N H O L D S F O R T E G N E L S E

<u>Seksjon</u>	<u>Side</u>
1. SAMMENDRAG	2
2. INNLEDNING	4
3. METODER	5
4. RESULTATER	9
5. ARTSLISTE FOR FOKSTUMYRA	23
6. ARTSKOMMENTAR	26
7. KONKLUSJON	33
8. LITTERATUR	38

1. SAMMENDRAG

Kvantitative og kvalitative fugleregistreringer er gjennomført på Fokstumyra i årene 1986-1989.

Årets feltarbeid ble utført i følgende perioder, 12.5-16.5, 26.5-4.6, 15.6-16.6 og 11.7-12.7.89.

Samme avgrensede areal mellom Nordsætrene og Vålåsjøen er taksert hvert år. Totalt dekker arealet ca. 20 km² hvorav 7850 da utgjøres av Fokstumyra naturreservat.

Mye dårlig vær medio mai - prim. juni med lave temperaturer og mye vind og nedbør vanskeliggjorde deler av registreringsarbeidet.

To linjeflater ble taksert i biotopene myr/vierkratt og blåbær-fjellbjørkeskog. Begge flatene også registrert i 1986-1988. Linjetakseringer er utført i biotopene, vierkratt, åpen myr, blåbær-fjellbjørkeskog og blåbær-blålynghei.

Vannfugl er taksert med 1-5 linjetakseringer i myr, utført av 2-3 personer og 5-10 punkttagseringer langs åpne vannspeil.

Fjellvåk og dvergfalk ble taksert samtidig med vann- og spurvefugl, mens alle potensielle hekkelokaliteter for jordugle og myrhauk ble punkttagstert samtidig av 1-3 personer medio mai - prim. juni. I samme periode ble det gjort trekkregistreringer, spesielt av vannfugl.

I løpet av fireårsperioden ble en smånagersyklus gjennomløpt fra et bunnår i 1986 til et toppår i 1989. Ikke uventet svingte rovfuglbestanden kraftig under perioden fra 4 observerte arter, hvorav 1 art hekket med 1 par i 1986 til 11 observerte arter hvorav 5 arter hekket med tilsammen 33-34 par i 1989.

For vann- og spurvefugl ble ingen særlige forskjeller i antall hekkende arter registrert, mens bestandene av hver enkelt art kunne vise varierende svingninger gjennom perioden, spesielt gjaldt dette spurvefuglene. Generelt viste disse to fuglegruppene laveste bestandstall i 1987 og høyeste i 1989.

Et spørsmål er om smånagersvingningene indirekte influerer på vann- og spurvefuglbestandene ved at fugler og dyr som lever av rov og åtsler i økende grad predaterer på fugl ved mangel på mus/lemen. Dermed vil et smånagerfattig år gi lavere produksjon av fugl som kan gi utslag i lavere bestandstetthet det påfølgende år.

Også klimatiske årsaker kan påvirke bestandstetthet og artsutvalg, spesielt arter som har sine marginale hekkeområder i den lavalpine sone på Fokstumyra. Lengre kuldeperioder eller mye nedbør hvor reder oversvømmes reduserer også ungeproduksjonen hos stasjonære arter.

I fireårsperioden er 43 arter vannfugl observert, 1 lom, 1 storkefugl, 15 andefugler, 1 tranefugl, 20 vaderarter og 5 måkefugler. Hekkeindikasjon er notert for 22 av disse artene, 1 lom, 6 andefugler, 1 tranefugl, 13 vaderarter og 1 måkefugl. I 1989 ble totalt 37 arter vannfugl observert, hvorav 19 arter med hekkestatus, det samme som foregående år.

Spurvefuglene viste generelt de høyeste bestandene i 1989, spesielt gjaldt dette flere av de vanligste artene som løvsanger, blåstrupe og heipiplerke.

Fireårsperioden gav 6 nye hekkefugler på Fokstumyra, rugde, ravn, grå fluesnapper, granmeis, tornsanger og hornugle og førsteregistreringer ble gjort av skjeand, lappfiskand, havørn, spurvehauk, kongeørn, sandlo, sotsnipe, svartterne, hærflugl, vendehals, kaie og gresshoppesanger.

Prim. november 1989 er 135 arter + 1 art med 2 underarter + 2 "familiebestemte arter" observert innenfor registreringsområdet på Fokstumyra. Av disse er 73 arter + 1 art med 2 underarter notert med hekkeindikasjon.

2. INNLEDNING

Et fireårig prosjekt, fra 1986 til 1989, med kvantitative og kvalitative fugleregistreringer i Fokstumyra naturreservat med omkringliggende areal er sluttført. Arbeidet er utført etter oppdrag fra Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen.

Formålet med dette flerårige registreringsprosjektet har vært å finne eventuelle variasjoner/likheter i Fokstumyras forskjellige fuglesamfunn gjennom en 4-års periode med varierende smånagertetthet og vekslende værtyper. Likeledes å sammenligne 1980 åras fugleliv med eldre registreringsmateriale fra dette området.

Fugleregistreringene ble i 1987 og 1988 og bare i svært liten grad i 1989 kombinert med oppsynsarbeid i Fokstumyra naturreservat, Joramo bygdealmening og Dovre statsalmening.

Jeg vil takke vertskapet på Fokstua gård for all mulig hjelp gjennom fire feltsesonger. Samtidig vil jeg rette en takk til Jan Kåre Roang, Per Bårdshaug, Bjørn Harald Larsen, Jan Erik Nordrum, Trond Gaarder, Henrik Jensen, Stein Roger Skartlien, Stein Erik Aanerud og Ronny Bjørrgård for deres nyttige innsats som feltmedarbeidere i år. Også en takk til alle som gjennom denne 4-års perioden har bidratt med opplysninger til dette registreringsarbeidet.

3. METODER

De foregående 3 år, 1986-1988, har registreringsperioden vært konsentrert til de 2-3 første ukene av juni. I år ble arbeidet i vesentlig grad lagt til perioden fra midten av mai til første dagene av juni. Formålet med tidligere registreringer var bl.a. å få et innblikk i trekkaktiviteten gjennom Fokstumyra fra snøen/isen forsvant til perioden som er dekt de siste årene, d.v.s. fra ca. 1.6. Og samtidig å få taksert tidlig ankomne hekkearter som grasender, trane og rovfugl.

Følgende registreringsperioder ble gjennomført:

- 12.5-16.5 Formål: Kartlegge trekkaktivitet og registrere antall hekkende par av grasender, lom, trane og rovfugl, først og fremst myrhauk, jordugle og fjellvåk.
- 26.5- 4.6 Formål: Fortsette registreringsarbeidet fra første periode samt taksere spurvefugl, vadere og andefugl.
- 15.6-16.6 Formål: Registrere spurve- og vadefugl.
- 11.7-12.7 Formål: Kontrollere alle hekkeplasser for myrhauk. Ungetaksering av vadere og ender. Registreringen ble avbrutt p.g.a. svært dårlig vær.

Inventeringsområdet var det samme som foregående år, d.v.s. området lokalisert mellom Nordsætrene og Vålåsjøen. (Se fig. 2)

Svært lite tid ble i år brukt til oppsyn på Fokstumyra og i oppsynsområdet forøvrig (Joramo bygdealmemming og Dovre statsalmemming). P.g.a. et godt smågnagerår ble istedet nesten all tid prioritert til fugleregistreringene på Fokstumyra.

Kvantitative fugleregistreringer ble utført etter linjeflate- og linjetakseringsmetoden. Beskrivelse og diskusjon, se bl.a. Bevanger (1978), Baadsvik og Bevanger (1978) og Statens Naturvårdsverk (1978). For sammenligning av spurvefugltetthet er årets to inventerte linjeflater, Felt A og Felt B, de samme som ble taksert i 1986-1988. Mye dårlig vær med vind og nedbør resulterte i at to linjetakseringer måtte gjøres pr. dag på dagene med en gunstig værtype for slike registreringer. Linjeflatene ble inventert den 1.6-4.6 og den 16.6.

Felt A (1450 x 100 m) ligger i biotopene vierdekt myr/- høgstaudeeng og myr, stedvis i kontakt med åpent vann. Linjeflata følger avmerket sti fra Fokstua st. til fastmarkskolle mellom Horrtjerna.

Felt B (850 x 100 m) ligger i biotopen blåbær-fjellbjørkeskog mellom N. og S. Horrtj. Linjeflata strekker seg vestover langs Langtj.

Linjeflatetakseringer ble utført i biotopene blåbær-fjellbjørkeskog, blåbær-blålynghei, myr og vierdekt myr/- høgstaudeeng.

Registrering av vannfugl.

Vadere og enkelte grasender ble registrert gjennom taksering av alle åpne myrflater fra 2-5 ganger, med unntak av N. Langmyre, myr nord for Lyuhaug og myrstrekning mellom Lesjabekk og Steintj. Tranehekking på begge de to sistnevnte myrflatene resulterte her i kun en taksering.

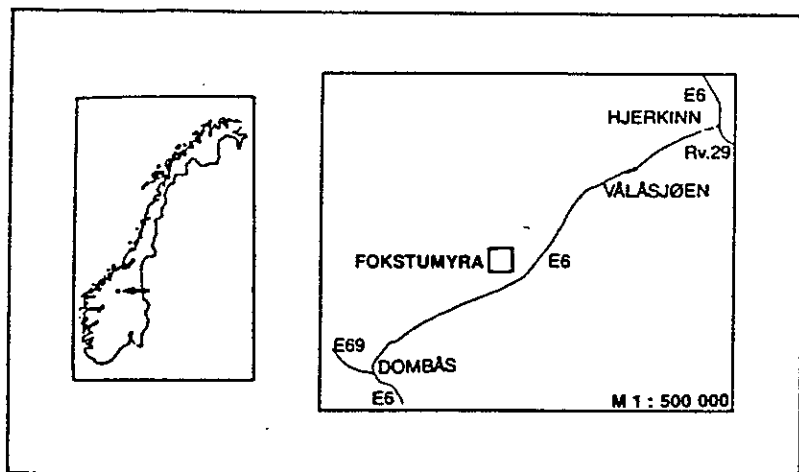

Fig. 1. Lokaliseringskart.

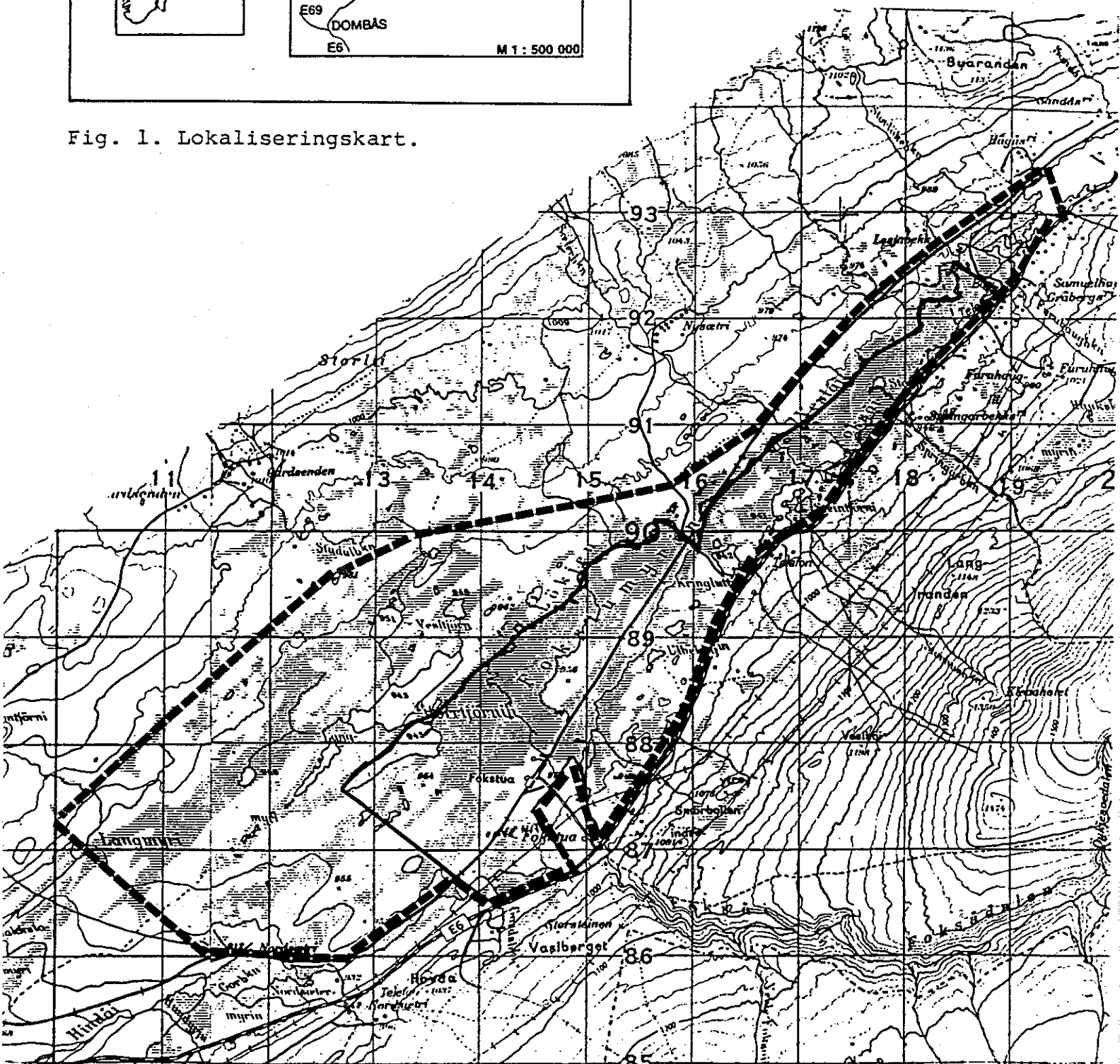

Fig. 2. Lokaliseringskart med avgrensning av undersøkelsesområdet og Fokstumyra naturreservat. M. 1:50 000.

Tegnforklaring: **-----** Undersøkelsesområdet

———— Fokstumyra naturreservat (Grense satt etter "Utkast til verneplan for våtmarker i Oppland fylke.")

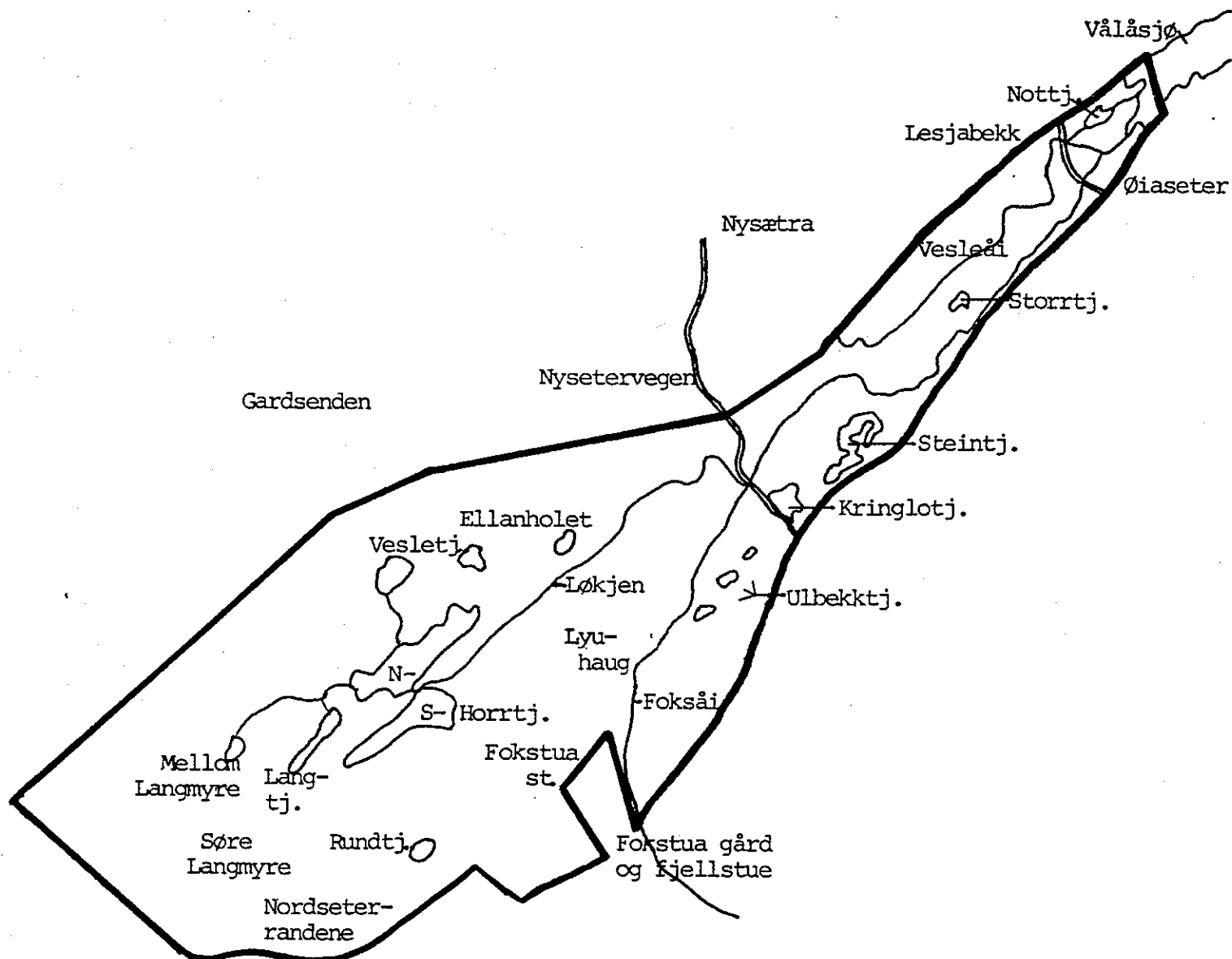

Fig. 3. Geografiske navn i og rundt undersøkelsesområdet.

På alle større myrstrekninger ble minst en registrering utført ved at tre personer gikk parallelle linjer over myrflatene med en innbyrdes avstand på mellom 20-50 m. Ellers ble to personer benyttet til disse takseringene.

Strandsnipe er dårlig dekt gjennom denne registreringsmetoden.

Totaltelling av enkeltbekkasin utelates da arten er svært vanskelig å taksere.

Forrige års registreringer av dobbeltbekkasin har vist at arten bare sporadisk opptrer på myra. I år ble arten derfor bare forsøkt registrert samtidig med taksering av andre arter.

Andefugl, lom og delvis svømmesnipe er taksert ved 5-10 punkttakseringer ved alle tjern og vannputter. Mye av andefugltakseringen foregår midt i hekketida noe som gjør resultatene usikre. Hekkebestanden av andefugl er stort sett anslått på bakgrunn av antall stasjonære hannfugler i området.

Et forsøk på taksering av grasender tidlig i registreringsperioden mislyktes både p.g.a. svært vanskelig tilgjengelighet til mange lokaliteter under issmeltinga og at jeg jobbet alene den første perioden. En totaltelling av andefugl ble utført den 3.6 med hjelp fra medlemmer av NOF avd. Oppland.

Vannfugltakseringene ble utført mellom den 12.5 og 16.6.

Registrering av rovfugl.

Desidert mest tid ble benyttet for registrering av denne fuglegruppen. Dvergfalk og fjellvåk ble taksert samtidig med vannfugl og spurvefugl, da disse to artene har en adferd rundt reirbiotopen som gjør dem lette å oppdage.

Større problemer oppsto ved kvantifisering av antall hekkende par av jordugle og myrhauk. Begge artene ble registrert ved at oftest to, unntagsvis tre personer med radiokontakt sto postert på potensielle hekkelokaliteter. Disse lokalitetene ble undersøkt en etter en til hele undersøkelsesområdet var dekt.

Av rovfuglene ble mest tid brukt på myrhauk. En totaltelling av arten viste seg svært vanskelig noe som gjenspeiles i at en hel måned ble brukt for å finne alle hekkende par (3 par funnet den 14.5, 1 par 28.5, 2 par 2.6 og 1 par 15.6).

Tabell 1. Utførte linjeplatetakseringer

	Morgentaks. 04.00-10.00	Formidd.taks. 10.00-12.00	Tilsammen
Felt A	8	2	10
Felt B	9	0	9
Tilsammen	17	2	19

4. RESULTATER

Ufyselig vær med lite sol, kalde dager og mye vind fra n.ø./n.v., tidvis opp i kuling styrke preget vær-situasjonen i registreringsperiodene fra 12.5 til 4.6. Ikke uvanlig dekket et tynt hvitt teppe med nysnø landskapet fra morgenen av og på enkelte dager bølget snøbygene over området fra morgen til kveld. Den kalde værtypen i mai resulterte også i noe senere snøsmelting enn normalt. I slutten av mai lå ennå noe snø igjen ute på myrflatene og så seint som i midten av juni kunne en finne halvmeter tykke snøskavler ute på fastmarkskollene.

Deler av registreringsarbeidet ble vanskeliggjort av den dårlige værtypen, da det til tider var svært lite aktivitet, revirhevding og kurtise, spesielt blandt spurvefuglene, men også i mange tilfeller blandt vaderne.

Tre nye arter ble notert for området, lappfiskand, havørn og kaie. Fjellmyrløper, kvartbekkasin og haukugle optrådte som nye arter for 4-års perioden 1986-1989, mens rugde ble registrert som ny hekkefugl.

Sammenlignet med 1988 ble verken bergand, møller, trepiplerke, måltrost eller gråsisik observert hekkende.

Et toppår for smånagerne gav mye rovfugl med tilsammen 11 registrerte arter, hvorav 5 arter hekket med tilsammen 33-34 par. For spurvefuglene ble en sterk oppgang notert for blåstrupe, men også de vanlige artene som løvsanger og heipiplerke hadde gode hekkebestander. En uventet nedgang ble notert hos bjørkefink. De fleste vaderartene hadde klare bestandsoppganger som grønnstilk, rødstilk, gluttsnipe, brushøns, vipe og heilo.

LINJEFLATETAKSERING.

Mosaikk myr/vierkratt

Løvsanger, blåstrupe og sivspurv dominerte linjeflata i år som foregående år, men for første gang i fireårsperioden ble blåstrupe notert med høyere tetthet enn sivspurv. Disse tre artenes prosentvise dominans har vært omtrent lik alle fire årene med 80,5% i 1986, 80,2% i 1987, 80,0% i 1988 og 79,0% i 1989. Sammen med heipiplerke dekket disse tre artene hele 87,3% av fuglesamfunnet i år.

Sammenlignes bestandstallene for perioden 1986-1989 så oppnådde både løvsanger (28 par), blåstrupe (17 par) og heipiplerke (6 par) med høyeste tetthet i 1989. Sivspurv viste en liten økning fra fjoråret til 12 par. Arten hadde da de tre foregående år vist en jevn tilbakegang. Rødvingetrost (3 par), gulerle (2 par) og gråtrost (1 par) har holdt lave, men jevne bestandstall i fireårsperioden, mens jernspurv registreres med en liten økning i antall par fra 1 til 3.

Linjeflatas hekkebestand av spurvefugl har vist en forbausende stabilitet gjennom alle 4 år, og overfornevnte 8 arter har hekket hvert år i et nesten likt innbyrdes forhold. Bare i 1986 hekket i tillegg tornsanger med 1 par.

I 1989 ble både den tetteste hekkebestand av spurvefugl registrert på linjeflata med 72 revir, som gav 497 terr./km², og totalt obs. arter med 19 arter. (Tabell 2).

Blåbær-fjellbjørkeskog

Linjeflatas beskjedne areal begrenser muligheten til å fange opp svingninger i biotopens fuglesamfunn. Men en årlig registrering på samme areal kan gi en pekepinn på mulige bestandsvariasjoner.

Løvsanger og bjørkefink har dominert biotopen de foregående år, men i år opptrådte løvsanger (15 par) og blåstrupe (7 par) vanligst. Bjørkefink, med 4 par, har vist en jevn nedgang fra 1986, da med 13 par. Løvsangeren er igjen oppe på bestandstallene fra 1986 og 1987, mens blåstrupe i år ble notert med den høyeste tetthet i biotopen over fireårsperioden. Sivspurv (2 par) og rødstjert (1 par) med stabil bestand som foregående år.

En tetthet på 341 terr./km², d.v.s. 29 revir var noe høyere enn fjorårets 25 revir, men lavere enn i 1986 med 38 revir og 1987 med 37 revir. Også årets totalt 9 registrerte arter mot 12 i 1986 og 1988 var lavest i fireårsperioden.

Linjetakseringen i samme biotop, som dekker et adskillig større areal gir et mer riktig bilde av artsinventaret i denne middelsfattige til fattige fjellbjørkeskogen. Utenom overnevnte arter opptrer også gråtrost, rødvingetrost og lirype som vanlige hekkefugler, mens gulerle opptrer i randsonen mot åpne biotoper. (Tabell 3).

LINJETAKSERING.

Vierkratt

Både resultatene fra linjeflate- og linjetakseringene i biotopen viser i år størst dominans for løvsanger og blåstrupe, men også sivspurv, heippiplerke, gråtrost, rødvingetrost, jernspurv og gulerle hekker vanlig i noe vekslende tetthet. Også gråsisik og buskskvett foretrekker vierkrattene som hekkebiotop de årene artene opptrer på myra. Av vaderne prefererer både grønnstilk og enkeltbekkasin dette vegetasjonssamfunnet og av rovfuglene hekker jordugle og myrhauk i krattvegetasjonen.

Langs samme takseringslinje ble det i år gjort 97 obs. av 19 arter mot 93 obs. av 13 arter i 1988 og 72 obs. av 9 arter i 1986. (Tabell 4).

Myr

Årets taksering i myr understreker fjorårets tallmateriale med størst dominans av enkeltbekkasin på større åpne myrflater. Verdt å merke er det høye antall observerte grønnstilk, 14, mot fjorårets 1 indiv. Rødstilk opptrer også vanlig, samme gjelder også gluttsnipe selv om arten hekker adskillig mer spredt. Observasjonene av stokkand, bergand, svømmesnipe og hegre er gjort i tilknytning til tjern og pytter.

Av spurvefuglene dominerte i år som foregående år sivspurv, men også løvsanger, gulerle, blåstrupe, rødvingetrost og heippiplerke hekker med varierende myrutforming og krattinnslag.

Totalt ble 78 obs. gjort av 15 arter mot 68 obs. av 14 arter i 1988. Fjorten dagers forskjell i takseringstidspunkt mellom 1988 og 1989 vil trolig influere noe på resultatene. (Tabell 5).

Blåbær-fjellbjørkeskog

Samme linje taksert i 1988 og 1989.

Sammensetningen av fuglesamfunnet i biotopen var omtrent likt begge årene og totalt ble 10 arter observert. Streif-/invasjonsarter som svart hvit fluesnapper og gråsisik opptrådte under fjoråret, mens vanlige arter i fjellbjørkeskogen som rødvingetrost og lirype ble fanget opp i årets taksering. (Tabell 6).

Blåbær-blålynghei

Takseringen ble utført om morgenen den 3.6 i 2-3 kuldegrader, kald nordavind og 5 cm nysnø. Denne værtypen er trolig forklaringen på den svært lave sangaktiviteten på løvsangeren denne morgenen. Ellers dominerte som foregående år heippiplerke og blåstrupe. Trolig også en bestandsøkning for blåstrupe i denne biotopen, da 9 obs. ble gjort av arten i 1988 mot 22 i 1989.

Antall observasjoner av heilo (6 obs.), lappspurv (5 obs.) og småspove (1 obs.) har vært stabilt de siste 3 årene. Ellers opptrer steinskvett, gulerle og sivspurv spredt, men vanlig. Bergiriskens tilhold i dette landskapet kan skyldes svært dårlige værforhold på hekkeplassen på det tidspunkt observasjonen ble gjort.

Tilsammen 65 obs. ble notert av 12 arter. Tallene for 1986 var 96 obs. av 11 arter, for 1987 39 obs. av 7 arter og for 1988 60 obs. av 9 arter. (Tabell 7).

Vannfugl

Resultatene for hekkebestanden av vannfugl er hvert av årene bygd på noe forskjellig grunnlag (Østbye 1988).

Tilsammen 19 hekkende vannfuglarter ble registrert i 1989, det samme antall som foregående år. Disse fordelte seg på lommer 1 art, andefugler 5 arter, tranefugler 1 art, vadefugler 11 arter og måkefugler 1 art.

Anslått hekkebestand på 251-271 par ligger forholdsvis høyt over tallene fra 1986-88. Den vanligste vaderarten, enkeltbekkasin, er ikke medregnet i tallmaterialet så den reelle hekkebestanden av vannfugl er høyere enn tallmaterialet skulle tilsi.

Storlom hekket med 1 par vest i området.

Alle 5 hekkende andearter opptrådte forholdsvis vanlig i år. Flest par registrert hos stokkand med 12-17 par. Både brunnakke og stjertand (5 par), er notert med jevn oppgang gjennom 4-års perioden. Brunnakke har økt fra ca. 5 par til 12 par og stjertand fra 1- til 5 par. Toppand (7 par) sammen med stokkand og krikand har holdt en tilnærmet jevn bestand gjennom fireårsperioden.

I tillegg til hekkende andefugl ble 8 andre andearter registrert som trekk-/streiffugler. Spesielt mange observasjoner ble gjort av skjeand i tidsrommet medio mai - prim. juni. Bl.a. ble 3 par + 2 hanner observert den 1.6 og 2 par og 3 hanner den 3.6. En ungetaksering i juli kunne kanskje avsløre en eventuell hekking av arten. Også knekkand ble sett i år som i fjor med 1 par ult. mai - prim. juni.

Bergand (14 par), svartand (3 par), sjøorre (9 indiv.), havelle (2 par) og laksand (1 par) trakk gjennom området ult. mai - prim. juni. Også hekkende arter som toppand nytter området under trekket, bl.a. ble 14 par + 1 hunn observert den 3.6. 1 indiv. av lappfiskand, den 21.5, var første registrerte funn av arten på Fokstumyra.

Hegre opptrådte igjen vanlig på Fokstumyra etter at arten uteble under fjoråret. På det meste ble 3 individer sett sammen.

Trane hekket med 2 par på selve Fokstumyra. I tillegg holdt et 3 par til fast på en lokalitet uten at sikker hekking ble konstatert, men 1 par med 1 unge ble senere på sommeren obs. på denne lokaliteten. Også et enslig individ hadde tilhold på myra gjennom våren/sommeren.

11 vaderarter hekket, det samme som i 1986 og 1987 mot 10 arter i 1988. Opptelt bestand på 187-197 par, med unntak av enkeltbekkasin, ligger godt over bestandstallene fra foregående 3 år, hvor 133 par ble notert 1986, 84 par i 1987 og 128-144 par i 1988.

Enkeltbekkasin antas å dominere blandt vaderne sammen med bl.a. rødstilk og grønnstilk. Både rødstilk med anslått bestand til 46-48 par og grønnstilk med 47 par hadde bestandsoppgang fra tidligere år. Men bestandstallene for disse to artene kan være overestimert da myrflatene mellom Lesjabek og Steintj. og myr nord for Lyuhaug kun ble taksert en gang ult. mai - prim. juni, mens trolig enkelte individer ennå var på trekk gjennom Fokstumyra, p.g.a. sein snøsmelting på høgereliggende hekkeplasser.

I tillegg til overnevnte to arter ble også de fleste andre vaderartene som heilo, vipe, brushøns og gluttsnipe notert med klart tettest bestand i 1989 sammenlignet over perioden 1986-1989. Heilo med tidligere 5-9 par nesten doblet sin fjorårsbestand til 17 par. Også gluttsnipe med en tidligere stabil bestand på 8 par doblet sin tetthet til 15-16 par. Vipe med 10 par var kun notert med 2-4 par de siste 3 år. Også brushøns med 20-25 par opptrådte meget vanlig i år i forhold til siste års 9-12 par.

Småspove økte fra fjorårets 4 par til 7 par, samme nivå som i 1986-87.

Eneste vader med klar nedgang var svømmesnipe, fra 30-36 par i 1988 til 18-19 par, omtrent samme tetthet som i 1986.

P.g.a. tilfeldig og sporadisk registrering av strandsnipe kan en ikke si noe sikkert om artens eventuelle bestandssvingninger.

Som ny rugefugl er rugda anslått å hekke med min. 1 par. Bl.a. ble fluktspill observert begge kveldene som området rundt Kringlotj. ble taksert. Et individ ble også sett på denne lokaliteten i 1986.

I tillegg til overnevnte vadere ble også 7 andre vaderarter observert på trekk/streif.

Temmincksnipe, med 1 observasjon av 1 individ, ble sett på samme lokalitet hvor flere observasjoner av arten trolig ble gjort i 1988. En observasjon ble notert av sandlo, fjellmyrløper, skogsnipe, kvartbekkasin og dobbeltbekkasin, og 2 observasjoner av storspove, alle med 1 individ hver.

Fiskemåkebestanden har økt jevnt og merkbart fra 4 par i 1986 til 14 par i 1989. Både hettemåke, med maksimum 50-60 individer og rødnebbterne med 3 individer hadde tilhold i området det meste av våren/sommeren. (Tabell 8).

Rovfugl

I fireårsperioden 1986-1989 ble 1989 et toppår for smågnagere i Fokstuområdet og på Dovrefjell. I mai ble det sett mye lemen, men hvilke smågnagerarter som blomstret opp og hvordan smågnagerbestanden utviklet seg utover sommeren ble ikke undersøkt nærmere. Personlig tror jeg smågnagerbestanden(e) sank noe utover sommeren, men allerede så sent som i slutten av august fikk jeg høre at det fremdeles var lemen igjen i fjellet.

Den gode tilgangen på smågnagere gjenspeiles både i antall hekkende par og arter og antall observerte arter av rovfugl. Totalt ble 11 arter registrert. Av disse hekket 5 arter med tilsammen 33-34 par (fjellvåk 2 par, myrhauk 7 par, dvergfalk 3-4 par, jordugle 20 par og hornugle 1 par.) Sistnevnte art med første hekkefunn på Fokstummyra. I tillegg ble fiskeørn, havørn, kongeørn, "storfalk", tårnfalk og haukugle observert. Av disse hekket både haukugle og tårnfalk like utenfor registreringsområdet. To observasjoner av havørn var artens 1. og 2. registrerte funn av arten på Fokstummyra. Også snøugle ble sett i Fokstummyras nærhet. (Tabell 10).

Tabell 2. Linjeflatetaksering: Sti naturreservat fra Fokstua st. til N. Horrtj. (1450 x 100)m = 145 da.

A = antall revir, T = antall territorier pr. km²,
R = relativ tetthet, + = ikke territorieuell art.

ART	1986			1987			1988			1989		
	A	T	R	A	T	R	A	T	R	A	T	R
Løvsanger	21	149	31,9	15	103	33,4	20	138	40,0	28	193	38,8
Sivspurv	19	131	28,9	17	117	37,8	10	69	20,0	12	83	16,7
Blåstrupe	13	89	19,7	4	27	9,0	10	69	20,0	17	117	23,5
Gulerle	3	21	4,5	2	14	4,4	1	7	2,0	2	14	2,8
Heipiplerke	3	21	4,5	2	14	4,4	4	27	8,0	6	41	8,3
Rødvingetrost	3	21	4,5	2	14	4,4	2	14	4,0	3	21	4,2
Dobbeltbekkasin	1	7	1,5							+		
Gråtrost	1	7	1,5	1	7	2,2	1	7	2,0	1	7	1,4
Jernspurv	1	7	1,5	1	7	2,2	2	14	4,0	3	21	4,2
Tornsanger	1	7	1,5									
Stokkand	+											
Krikkand	+											
Grønnstilk	+			+			+			+		
Brushane	+			1	7	2,2	+			+		
Enkeltbekkasin	+						+			+		
Svømmesnipe	+			+			+					
Linerle				+								
Fiskemåke										+		
Hettemåke										+		
Kråke										+		
Møller										+		
Rødstilk										+		
Skogsnipe										+		
Stør										+		
Totalt	66	455	100,0	45	310	100,0	50	345	100,0	72	497	99,9
Antall terr.arter	10			9			8			8		
Totalt antall arter	16			12			12			19		

Tabell 3. Linjeplatetaksering: Blåbær-fjellbjørkeskog S.-/N. Horrtj.-
Langtj. (850 x 100)m = 85 da.

A = antall revir, T = antall territorier pr. km²,
R = relativ tetthet, + = ikke territorieill art.

ART	1986			1987			1988			1989		
	A	T	R	A	T	R	A	T	R	A	T	R
Løvsanger	17	200	44,8	16	188	43,2	9	106	36,0	15	176	51,6
Bjørkefink	13	153	34,2	11	129	29,8	9	106	36,0	4	47	13,8
Sivspurv	3	35	7,9	2	24	5,4	2	23	8,0	2	24	7,0
Blåstrupe	2	23	5,3	1	12	2,7	3	35	12,0	7	82	24,0
Grå fluesnapper	1	12	2,6									
Gråtrost	1	12	2,6	4	47	10,8	+			+		
Rødstjert	1	12	2,6	1	12	2,7	1	12	4,0	1	12	3,5
Dvergfalk	+											
Gjøk	+			+			+			+		
Gulerle	+			2	24	5,4	1	12	4,0			
Gråsisik	+						+					
Kråke	+											
Lirype				+			+					
Rødvingetrost				+								
Hagefluesnapper							+					
Heipiplerke							+			+		
Jordugle										+		
Totalt	38	447	100,0	37	436	100,0	25	294	100,0	29	341	99,9
Antall terr.arter	7			7			6			5		
Totalt antall arter	12			10			12			9		

Tabell 4. Linjetaksering. Vierkratt på myr og høgstaudebunn med innslag av spredte bjørketrær. Samme linje, på 2600 m, fra Fotstua st. forbi Lyuhaug til Ellanholet, taksert i 1986 og 1988.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet

ÅR	1986		1988		1989	
Dato	07.06.		16.06.		02.06.	
ART	A	R	A	R	A	R
Løvsanger	28	38,9	30	32,3	23	23,7
Sivspurv	16	22,2	11	11,8	6	6,2
Blåstrupe	11	15,2	10	10,8	24	24,7
Heipiplerke	7	9,7	3	3,2	9	9,3
Gråtrost	3	4,2	9	9,7	3	
Rødvingetrost	3	4,2	8	8,6	7	7,2
Jernspurv	2	2,8	6	6,5	4	4,1
Grønnstilk	1	1,4			4	4,1
Gulerle	1	1,4	3	3,2	1	1,0
Jordugle			3	3,2	1	1,0
Bjørkefink			3	3,2		
Enkeltbekkasin			3	3,2	11	11,3
Gråsisik			3	3,2		3,1
Buskskvett			1	1,1	1	1,0
Myrhauk					2	2,1
Hegre					1	1,0
Totalt	72	100,0	93	100,0	97	99,8
Totalt antall arter	9		13		14	

Tabell 5. Linjetaksering. Myr, delvis med noe vierkratt, Lesjabekk - Steintj., 2400 m. Dato 16.06.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet.

ÅR	1988		1989	
DATO	16.06.		03.06.	
ART	A	R	A	R
Enkeltbekkasin	20	29,4	15	19,2
Sivspurv	16	23,5	13	16,6
Løvsanger	8	11,8	7	8,9
Gulerle	5	7,3	2	2,6
Rødstilk	5	7,3	5	6,4
Rødvingetrost	3	4,4	2	2,6
Svømmesnipe	3	4,4		
Blåstrupe	2	2,9	7	8,9
Heipiplerke	1	1,5	4	5,1
Gluttsnipe	1	1,5	2	2,6
Grønnstilk	1	1,5	14	18,0
Gråsisik	1	1,5		
Jordugle	1	1,5		
Stökkand	1	1,5	2	2,6
Strandsnipe			2	2,6
Bergand			1	1,3
Hegre			1	1,3
Trane			1	1,3
Totalt	68	100,0	78	100,0
Totalt antall arter	14		15	

Tabell 6. Linjetaksering. Blåbær - fjellbjørkeskog.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet

ÅR	1986		1987		1988		1989	
Antall m.	3800		1800		2600		2600	
ART	A	R	A	R	A	R	A	R
Løvsanger	49	42,2	35	32,1	21	41,1	16	37,2
Bjørkefink	30	25,9	37	33,9	10	19,6	11	25,5
Blåstrupe	6	5,1	3	2,8	9	17,6	2	4,7
Rødstjert	6	5,1	4	3,7	1	2,0	1	2,3
Sivspurv	6	5,1	3	2,8	3	5,8	4	9,3
Gjøk	4	3,4	4	3,7	2	4,0	1	2,3
Gråtrost	4	3,4	6	5,5	1	2,0	2	4,7
Rødvingetrost	4	3,4	4	3,7			1	2,3
Grå fluesnapper	1	0,9						
Gulerle	1	0,9	4	3,7	1	2,0	3	7,0
Svart hvit fluesnapper	1	0,9			1	2,0		
Krikkand	1	0,9						
Lirype	1	0,9					2	4,7
Steinskvett	1	0,9						
Trepiplerke	1	0,9	2	1,8				
Heipiplerke			2	1,8				
Jernspurv			2	1,8				
Måltrost			2	1,8				
Dompap			1	0,9				
Gråsisik					2	4,0		
Totalt	116	99,9	109	100,0	51	100,1	43	100,0
Totalt antall arter	15		14		10		10	

Tabell 7. Linjetaksering. Blåbær - blålynghei. 4500 m.
Samme linje taksert i perioden 1986-1989.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet

ÅR	1986		1987		1988		1989	
DATO	20.06.		19.06.		08.06.		03.06.	
ART	A	R	A	R	A	R	A	R
Løvsanger	31	32,3	12	30,7	9	15,0	5	7,7
Heipiplerke	16	16,7	11	28,2	23	38,3	20	30,8
Blåstrupe	11	11,5	3	7,7	9	15,0	22	33,9
Heilo	8	8,3	6	15,4	6	10,0	6	9,2
Lappspurv	8	8,3	5	12,8	5	8,3	5	7,7
Sivspurv	8	8,3			1	1,7	1	1,5
Gjøk	4	4,2						
Småspove	4	4,2	1	2,6	1	1,7	1	1,5
Trane	3	3,1						
Gulerle	2	2,1	1	2,6	4	6,7	1	1,5
Steinskvett	1	1,0			2	3,3	1	1,5
Bergirisk							1	1,5
Grønnstilk							1	1,5
Lirype							1	1,5
Totalt	96	100,0	39	100,0	60	100,0	65	99,8
Totalt antall arter	11		7		9		12	

Tabell 8. Anslått hekkebestand av vannfugl

For ender, trane og måker gjelder anslått bestand hele undersøkelsesområdet. Vadere ikke registrert på N. Langmyre og mellom Nysätervegen og Vålåsjøen i 1987 og mangelfullt registrert på N. Langmyre i 1988. Bestand av enkeltbekkasin ikke registrert. ha = hannfugl

ART	Antall par tils. i reg.området				Antall arter				
	1986	1987	1988	1989					
Storlom	1-3	1-2	1	1					
Stokkand	9	10-15	10-15	12-17					
Krikkand	17	10-15	10-15	10-15					
Brunnakke	5	4-5	7-8	12					
Stjertand	1-2	2-3	4	5					
Toppand	7-9	5-8	7-8	7					
Bergand			3						
Trane *	1-2	2	3	3					
Heilo	7	5	9	17					
Vipe	4	3	2	10					
Myrsnipe		1							
Brushane	12 (26 ha)	9 (15 ha)	10 (9 ha)	20-25 (38 h)					
Rødstilk	33	19	31-35	46-48					
Gluttsnipe	8	8	8	15-16					
Grønnstilk	31	18	27-33	47					
Strandsnipe	11	3	7	5					
Storspove	2								
Småspove	8	7	4	7					
Rugde				1					
Enkeltbekkasin	Ikke taksert:								
Dobbeltbekkasin	1 ha	1 ha							
Svømmesnipe	17	11	30-36	18-19					
Fiskemåke	4	7	9	14					
	178-184	125-141	182-210	251-271					
Orden					1986	1987	1988	1989	1986-1989
Lommer	1-3	1-2	1	1	1	1	1	1	1
Andefugler	39-42	31-46	41-53	46-56	5	5	6	5	6
Tranefugler	1-2	2	3	3	1	1	1	1	1
Vadefugler	133	84	128-144	187-197	11	11	10	11	13
Måkefugler	4	7	9	14	1	1	1	1	1
	178-184	125-141	182-210	251-271	19	19	19	19	22

* 1 av reirene har i årene 1986-1988 ligget like utenfor reg.området.

Tabell 9. Antall registrerte arter vannfugl på Fokstumyra.

	1816 - 1985					1986					1987					1988				
	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum
Lommer	2			2	1			1	1			1	1			1	1			1
Dykkere			1	1																
Storkefugler			1	1																
Andefugler	8	3	8	19	5		7	12	5			11	5	1	6	11	5	1	6	12
Riksefugler			1	1																
Tranefugler	1		1	1	1				1			1	1			1	1			1
Vadefugler	15	1	5	21	11		3	14	11			13	10		2	13	10		5	15
Måkefugler	2		4	6	1		2	3	1			3	1		2	3	1		4	5
Sum	28	4	20	52	19		13	32	19			30	18		11	30	18		15	34

	1989					1986-1989					1816-1989					
	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/streif	Sum
Lommer	1			1	1			1	2			2				2
Dykkere															1	1
Storkefugler			1	1			1	1							1	1
Andefugler	5		8	13	5	1	9	15	8	3	10	21			1	1
Riksefugler					1				1						1	1
Tranefugler	1		1	1	1			1	1			1			1	1
Vadefugler	11		7	18	13		7	20	16		6	22			6	22
Måkefugler	1		2	3	1		4	5	2		4	6			4	6
Sum	19		17	37	21	1	21	43	29	3	23	55			23	55

Tabell 10. Rovfugl

Antall hekkende par og registrerte streifobs. av dagrovfugler og ugler sett i relasjon til smågnagerbestanden i perioden 1986-1989.

H = antall hekkende (revirhevdende) par S = streifobs.

ÅR	1986		1987		1988		1989	
	SMÅGNAGERBESTAND		1. oppgangstår		2. oppgangstår		Toppår	
ART	H	S	H	S	H	S	H	S
Fiskeørn						x		x
Havørn								x
Spurvehauk						x		
Fjellvåk				x	1		2	
Kongeørn		x		x		x		x
Myrhauk	1		2		3		7	
"Storfalk"				x		x		x
Dvergfalk		x	1		3-4		3-4	
Tårnfalk				x		x		x
Hornugle							1	
Jordugle		x	1-2		13		20	
Haukugle*								x
Totalt antall hekkende par	1		4-5		20-21		33-34	
Totalt antall hekkende arter	1		3		4		5	
Totalt antall ikke hekkende arter		3		4		5		6
Totalt antall reg. arter	4		7		9		11	

* I tillegg hekket 1 par inntil reg.området i 1989.

	1816 1887		1895 1907		1917		1926 1953		1953 1985			1986			1987			1988			1989			
	H	ST	H	ST	H	ST	H	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	
Orrfugl							x		?	x		?	x		?	x		?x					x	
Storfugl							x																	
Trane	x		x		x		x			x		x			x			x					x	
Myrrikse											x													
Tjeld								x																
Sandlo																					x			x
Boltit							x				x													
Heilo		x		x			x			x		x			x			x				x		
Vipe				x			?	x	x				x			x			x			x		
Temmincksnipe								x		?	x						x			x				x
Myrsnipe	x									?	x						x							
Brushane	x		x						x			x					x					x		
Fjellmyrløper	x		x							x														x
Sotsnipe																					x			
Rødstilk	x		x		x		x		x			x			x			x				x		
Gluttsnipe	x		x		x		x			x		x			x			x				x		
Skogsnipe	x										x				x									x
Grønnstilk	x		x		x		x		x			x			x			x				x		
Strandsnipe			x			x	x		x			x			x			x				x		
Storspove							x						x											x
Småspove					x		x			x		x			x				x			x		
Rugde											x				x		?	x						x
Enkeltbekkasin	x		x		x		x		x			x			x			x				x		
Dobbeltbekkasin	x		x							x			?	x		?	x		?	x				x
Kvartbekkasin								x			x													x
Svømmesnipe	x		x		x		x		x			x			x			x				x		
Fjelljo											x						x							
Hettemåke										x				x			x				x			x
Sildemåke											x													
Gråmåke											x										x			
Fiskemåke							x		x			x			x			x				x		
Svartterne																								
Rødnebbterne																					x			
Ringdue							x		?		x										x			x
Tyrkerdue											x													
Turteldue								x																
Gjøk	x		x		x	x			x			x					x					x		
Snøugle				x																				
Hornugle											x													x
Jordugle	x		x		x	x			x					x			x					x		
Haukugle																								x
Nattravn																								
Tårnseiler				x		x	x				x				x			x				x		
Hørfugl																								
Vendehals																								
Dvergspett			x					x			x													
Sandsvale												x												
Låvesvale	x											x												x
Taksvale	?x		?x		?x		x		x			x										x		
Fjellerke								x																
Sanglerke										?														
Trepiplerke																								
Heipiplerke	x		x		x		x		x			x			x							x		
Lapp-piplerke																								
Gulerle (Såerle)	x		x		x		x		x			x										x		

6. ARTSKOMMENTAR

STORLOM - *Gavia arctica*.

1 par hekket i Langt. Egglegging ca 1.6. 1 juv obs på lokalitet medio juli. Andre obs. 30.5. 2 indiv. Vålåsjøen, 31.5. 2 indiv. Steintj. Utenfor reg.området gjorde arten hekkeforsøk på Langtj. ved Nysætra, men mislyktes. Senere holt 7 indiv. av arten til ved dette tjernet utover sommeren.

GRÅHEGRE - *Ardea cinerea*.

1 - 3 indiv. obs. i perioden 16.5. - 11.7. i området mellom Horrtjerna og Vålåsjøen.

STOKKAND - *Anas platyrhynchos*.

Ses vanlig i hele reg.området. Hekkebestand 12 - 17 par.

KRIKKAND - *Anas crecca*.

Opptrer vanlig som siste år med ca. 10 - 15 par.

BRUNNAKKE - *Anas penelope*.

Vanlig. Tilsammen 12 hekkende par. 8 par med tilhold i området Sjugurdsmyrene - Kringlotj. - Steintj. På følgende lokaliteter hekket 1 par: S.Horrtj., langs Løkjen, Ullbekktj. og Storrtj.

STJERTAND - *Anas acuta*.

Min. 5 par med tilhold på myra. Hannene oftest obs. i området S.Horrtj. - Bonkallhaugen. 1 hunn på reir v/Bonkallhaugen den 1.6. Reiret lå like inntil et fiskemåkereir. 1 hunn obs. i området Sjugurdsmyrene/Kringlotj. i reg.perioden.

KNEKKAND - *Anas querquedula*.

1 par i S.Horrtj. den 27.5 og Steintj. den 3.6.

SKJEAND - *Anas clypeata*.

Allerede obs. den 10.5 da 2 hanner og trolig 1 hunn ble sett i Sjugurdsmyrene. Andre obs: 27.5 1 par i Løkjen + 1 hann i Kringlotj. 1.6. 2 par + 1 hann i Sjugurdsmyrene, 1 par i Kringlotj. og 1 hann i Løkjen. 2.6. 1 par fløy langs Løkjen. 3.6. 1 par + 2 hanner i Sjugurdsmyrene, 1 par i Kringlotj. og 1 hann i Løkjen.

TOPPAND - *Aythya fuligula*.

7 registrerte hekkende par. 2 par Kringlotj., 2 par S. Horrtj. 1 par M. langmyre, 1 par Ellanholet og 1 par vestre Ullbekktj. Maks obs. den 3.6. med 14 par + 1 hunn.

BERGAND - *Aythya marila*.

Obs. på trekk i perioden 27.5 - 3.6. Oftest sett på tjern nord for N.Horrtj. og på tjern i M.Langmyre. Maks obs. 14 par den 27.5.

SVARTAND - *Melanitta nigra*.

Obs. på trekk. 1 par i området Ellanholet-Horrtjerna i perioden 27.5. - 3.6. 2 par Lesjabekk den 2.6. og 2 par Kringlotj. den 3.6.

SJØORRE - *Melanitta fusca*.

Obs. på trekk i Horrtjerna i perioden 26.5. - 4.6. 26.5. 7 hanner, 27.5. 9 ind., 29.5. 1 par, 1.6. - 3.6. 3 par og 4.6. 2 par + 1 hann.

HAVELLE - *Clangula hyemalis*.

Obs. på trekk i S. Horrtj. 1 par 26.5. - 28.5. og 1.6. 2 par 29.5. - 31.5.

LAPPFISKAND - *Mergus albellus*.

1 hann i N. Horrtj. den 21.5 (K. Roll pers.med). Artens 1. registrerte obs. på Fokstumyra.

LAKSAND - *Mergus merganser*

1 par M. Langmyre den 14.5., 1 par Løkjen den 17.5. og 1 hann Kringlotj. den 29.5.

FISKEØRN - *Pandion haliaetus*.

1 indiv. over Kringlotj. den 3.6. Artens 3. registrerte obs. på Fokstumyra. I tillegg holdt 1 indiv. seg ved Langtj. ved Nysætra i ca. en uke rundt 1. sept.

HAVØRN - *Haliaetus albicilla*.

1 ad. fløy over myra i retn. NØ den 14.5. Også 1 ad. ved Kringlotj. den 22.5. (V. Mohr). Artens 1. og 2. registrerte obs. på lokaliteten.

FJELLVÅK - *Buteo lagopus*.

2 par hekket. 1 par v/Nordsætrene og 1 par ved Steintj. I tillegg hekket også 1 par i Vålåsjøberget.

KONGEØRN - *Aquila chrysaetos*

1 ad. i flukt over Fokstua st. den 1.6.

MYRHAUK - *Circus cyaneus*.

7 par hekket innenfor/inntil registreringsområdet på følgende lokaliteter:

Nordsætrene: 28.5. 6 egg. 11.7. 6 halvstore til nesten flyvedyktige unger.

Rundtj.: 28.5. 2 egg. 1.6. 3 egg. 16.6. 5 egg. 11.7. 5 små unger hvorav 1 nyfødt. Hannen på lokaliteten var kun 1 år (2K) og lignet til forveksling en hunn.

S.v. for Fokstua st: 28.5. 6 egg. 11.7. 6 halvstore til nesten flyvedyktige unger.

N. for Fokstua st: 28.5. 2 egg. 2.6. 4 egg. 11.7. 4 små unger. 26.7. 3 nesten flyvedyktige unger.

S. for Lyuhaug: 2.6. 5 egg. 16.6. 6 små unger. 11.7. 5 store delvis utfløyne unger.

Steintj. Reiret på lokaliteten ble ikke forsøkt funnet.

Lesjabekk: 2.6. 3 egg. 26.7. kun 1 liten unge.

I tillegg hekket trolig et par ved Hjelleseter like sør vest for Nordsætrene og 6-7 par hekket på andre lokaliteter på Dovrefjell.

"STORFALK" - *Falco* sp.

1 ubestemt stor falk slo etter vadere/ender ved S.Horrtj. den 14.5. Spredte obs. av "storfalk" også gjort rundt Nysætra gjennom sommeren.

DVERGFALK - *Falco columbarius*.

3-4 par hekket innenfor registreringsområdet.

TÅRNFALK - *Falco tinnunculus*.

Ble vanlig obs. i hele reg.perioden, spesielt i området Fokstua st. - Horrtjerna.

LIRYPE - *Lagopus lagopus*.

10 par registrert hvorav 5 par innenfor reservatet.

ORRFUGL - *Tetrao tetrix*.

Opptrer regelmessig vest i området spesielt på og rundt M. Langmyre.
14.5. 1 hann spiller på M. Langmyre, 30.5. 2-3 hanner og 16.6. 1 hann
på samme lokalitet. 29.5. 1 orrhøne sør for M. Langmyre.

TRANE - *Grus grus*.

3 par + 1 enslig indiv. ankom Fokstumyra allerede den 14.4. 2 par
hekket, 1 ved Storrtj. og 1 nord for Lyuhaug. Et 3. par med
hekkedferd, uten at hekking ble konstatert, på ei mindre myr nord for
N.Horrtj. I dette området ble 1 par med 1 unge sett senere på sommeren.

SANDLO - *Charadrius hiaticula*.

1 indiv. ved S. Horrtj. den 1.6. Artens 2. registrerte obs. på
Fokstumyra.

HEILO - *Pluvialis apricaria*.

En klar oppgang for arten. 17 par registrert s.v. for Nysätervegen
hvorav 6 par innenfor reservatet. (N. Langmyre 2 par, M. Langmyre 3 par,
S. Langmyre 1 par, n. for N. Horrtj. 2 par, Rundtj. 2 par, ø. for
Lyuhaug 1 par, n. for Lyuhaug 1 par, Bonkallhaugen 1 par,
Nordsæterranden 3 par, Ellanholet 1 par.)

VIPE - *Vanellus vanellus*.

Klar bestandsoppgang fra foregående år med 10 registrerte par. (M.
Langmyre 2 par, S. Langmyre 1 par, rundt Bonkallhaugen 4 par, ø. for
Lyuhaug 2 par, Rungtj. 1 par.)

TEMMINCKSNIFE - *Calidris temminckii*.

1 indiv. langs Løkjen v/S.Horrtj. den 15.6. J.O.Bratseth. Tidligere obs:
1 indiv. N.Horrtj. den 30.5.87 og 1 indiv. samme lokalitet den 26.8.88.
Begge obs. Karsten Roll.

MYRSNIPE - *Calidris alpina*.

Tidligere obs: 1 indiv. ved Kringlotj. den 13.5.80 og 1 indiv. utenfor
reg.området ved Avsjøen den 25.8.80. (Karsten Roll)

BRUSHANE - *Philomachus pugnax*.

Allerede den 13.5 ble 6 hanner og 2 hunner obs. på spillplassen ved S.
Horrtj. og 2 dager senere, den 15.5., ble 22 hanner og 5 hunner obs. på
samme lokalitet. Den 27.5. ble 38 hanner og min. 23 hunner registrert
s.v. for Nysätervegen. De fleste fuglene med tilhold på 3 forskjellige
spillplasser, ved S. Horrtj., nord for Lyuhaug og øst for Lyuhaug.

Brushaneflokkene splittet seg opp allerede de første dagene av juni og
senere ble bare 5-10 hanner obs. på spillplassen ved S.Horrtj. I stedet
ble arten regelmessig obs. parvis, enkeltvis eller i småflokker i
myrkomplekset mellom Nysätervegen og Rundtj. - Langmyre. Antatt
hekkebestand 20-25 par.

FJELLMYRLØPER - *Limicola falcinellus*.

1 indiv. i flukt vest for Ellanholet den 29.5. (D. Gosney, A. Wildin).

RØDSTILK - *Tringa totanus*.

Merkbar bestandsoppgang fra foregående år med tilsammen 46-48 par
hvorav 27-29 par innenfor reservatet og 33-34 par s.v. for
Nysätervegen.

GLUTTSNIPE - *Tringa nebularia*.

Tils. 15-16 par. Dette var en dobling av bestandstallene fra årene 1986-88.

SKOGSNIPE - *Tringa ochropus*.

1 indiv. nord for Fokstua st. den 1.6.

GRØNNSTILK - *Tringa glareola*.

Arten med klar bestandsoppgang som for flere andre vaderarter. 47 registrerte par hvorav 37 par innenfor reservatet og 25 par s.v. for Nysætervegen.

STRANDSNIPE - *Tringa hypoleucos*.

Arten er kun tilfeldig registrert. 5 par obs.

STORSPOVE - *Numenius arquata*.

To trekkobs. 1 indiv. v/Ellanholet den 26.5. (E.Brekken) og 1 indiv. v/S.Horrtj. den 31.5.

SMÅSPOVE - *Numenius phaeopus*.

Tils. 7 par. Arten er igjen oppe på bestandstallene fra 1986 og 1987 (1 par Ullbekktj., 2 par M. Langmyre, 1 par n.ø. for Vesletj., 1 par Rundtj, 1 par vest for Bonkallhaugen, 1 par Nordsæterranden.) I tillegg hekket 3 par ved Nysætra.

RUGDE - *Scolopax rusticola*.

Fluktspill registrert ved Nordsætrene den 12.5. og 30.5., ved Kringlotj. den 13.5. og 30.5. og ved Vålåsjøen den 2.6. Anslått bestand min. 1 par.

ENKELTBEEKKASIN - *Gallinago gallinago*.

Som foregående år er arten antatt å være den vanligste vaderarten på Fokstumyra, noe også resultatene fra linjetakseringene i myr bekrefter.

DOBBELTBEEKKASIN - *Gallinago media*.

1 indiv. hørt en gang langs Løkjen v/S.Horrtj. den 2.6.

KVARTBEEKKASIN - *Lymnocyptes minimus*.

1 indiv. på stien v/S.Horrtj. den 12.7.

SVØMMESNIPE - *Phalaropus lobatus*.

En tilbakegang fra fjordåret til 18-19 registrerte par. Flest hekkende par i områdene S.Horrtj. - Rundtj. og Sjugurdsmyrene - Kringlotj.

HETTEMÅKE - *Larus ridibundus*.

2 indiv. i S. Horrtj. den 15.5. og 27.5. 3 indiv. samme lokalitet den 1.6. 16 indiv. over Lyuhaug og ca. 50-60 indiv. i Stortj. den 16.6.

FISKEMÅKE - *Larus canus*.

Antall hekkende par har økt for hvert år i reg. perioden fra 4 par i 1986 til 14 par i 1989.

Hekking reg. på følgende lokaliteter: Rundtj. 2 par, myr sør og vest for Bonkallhaugen 3 par, S.Horrtj. 2 par, N.Horrtj. 1 par, S. Langmyre 2 par, M.Langmyre 1 par. Ellanholet 3 par. Ca. 20 indiv. obs. på Stortj. den 16.6.

RØDNEBBTERNE - *Sterna paradisaea*.

2 indiv. med tilhold ved Horrtjerna i perioden ult. mai - med. juli. 1 indiv. med tilhold i området Storrtj. - Vålåsjøen i perioden ult. mai - prim. juni.

RINGDUE - *Columba palumbus*.

1 indiv. v/Vålåsjøberget den 30.5. 3 indiv. v/Lesjabekk den 1.6. 3 indiv. v/Kringlotj. den 12.7.

GJØK - *Cuculus canorus*.

Opptrer vanlig, men spredt som foregående år.

SNØUGLE - *Nyctea scandiaca*.

To obs. av arten inntil reg.området. 1 hann ved Nysætra den 16.6. (O. Hjelløkken, M. Jebsen). 1 hunn nord for Vålåsjøberget medio juni (O. Hjelløkken).

HORNUGLE - *Asio otus*.

1 par hekket i et kråkerede ved Fokstua st. 2 unger i redet den 20.6. (B. Nilsson). Artens første registrerte hekkefunn på selve Fokstumyra.

JORDUGLE - *Asio flammeus*.

Mye smånagere resulterte i mange hekkende par av arten. Tils. 20 par ble registrert. Bare på arealene mellom Fokstua st. og Løkjen hekket 5 par. 1 reir inneholdt den 27.5. 1 egg, 16.6. 8 egg og 12.7 3 juv + min. 1 egg.

HAUKUGLE - *Surnia ulula*.

1 par hekket inntil reg.området v/Lesjabekk.

TÅRNSEILER - *Apus apus*.

Hekker på egnede lokaliteter i Fokstuområdet. Vanlig på matsøk over myrområdene.

LÅVESVALE - *Hirundo rustica*.

1 indiv. Fokstua st. 27.5. og 16.6. Min. 1 par med tilhold på Fokstua gård.

TAKSVALE - *Delichon urbica*.

2 indiv. allerede obs. v/S.Horrtj. den 15.5. Hekker vanlig på Fokstua gård og Fokstua st. og ellers på sætergrendene i området.

HEIPIPLERKE - *Anthus pratensis*.

Vanlig på åpen myr og i heilandskap.

GULERLE:

SØRLIG GULERLE - *Motacilla flava flava*.

1 par med hekkeadferd på samme lokalitet som i 1988 ved S.Horrtj.

SÅERLE - *Motacilla flava thunbergi*.

Bestand omtrent som foregående år.

LINERLE - *Motacilla alba*.

Hekker ved hus, støler og hytter i området. Ses også spredt på matsøk i myrområdet.

STØR - *Sturnus vulgaris*.

Flere par hekker på Fokstua st. og Fokstua gård. Ses regelmessig på matsøk i myrområdet, på våren enkeltvis senere i småflokker på 10-20 indiv.

SKJÆRE - *Pica pica*.

2 par hekket ved Fokstua st.

KAIE - *Corvus monedula*.

16.5. 4 indiv. v/Fokstua st. Artens 1. registrerte obs. på Fokstumyra.

KRÅKE - *Corvus corone*.

Hekker sparsomt i myrområdene, bl.a. hekket 1 par v/Fokstua st.

Småflokker på 5-10 indiv. ofte obs. på matleting ute på de snødekte myrpartiene medio mai. Arten opptråde da mobbende ovenfor jordugle og myrhauk.

RAVN - *Corvus corax*.

Ses jevnlig på matsøk. 1 par hekket i furu langs Nysætervegen og 1 par hekket i Vålåsjøberget.

FOSSEKALL - *Cinclus cinclus*.

1 indiv. Langtj. v/Nysætra den 7.8. (B. Nilsson).

JERNSPURV - *Prunella modularis*.

Vanlig som fjoråret i høye tette vierkratt med innslag av bjørketrær.

HAGESANGER - *Sylvia borin*.

1 indiv. hørt syngende langs stien, 6.6. - 8.6.86. (T. Haugsskott)

MØLLER - *Sylvia corruca*.

1 hann sang nord for Fokstua st. den 2.6.

LØVSANGER - *Phylloscopus trochilus*.

Som de foregående åra dominerer arten de fleste biotoper i området med unntak av åpent myr- og heilandskap.

SVART HVIT FLUESNAPPER - *Ficedula hypoleuca*.

1 indiv. Fokstumyra primo juni. 1 syngende hann v/Vålåsjøen den 2.6.

BUSKSKVETT - *Saxicola rubetra*.

Arten hekket spredt i området mellom Nysætervegen og Nordsætrene.

STEINSKVETT - *Oenanthe oenanthe*.

Vanlig som foregående år.

RØDSTJERT - *Phoenicurus phoenicurus*.

Hekker vanlig, men spredt i fjellbjørkeskogen.

BLÅSTRUPE - *Luscinia svecica*.

Meget vanlig, spesielt i biotoper med velutviklet busksjikt. Den klart tetteste bestanden i løpet av årene 1986-89 ble registrert i år.

GRÅTROST - *Turdus pilaris*.

Hekkebestand omtrent som fjoråret.

RØD Vingetrost - *Turdus iliacus*.

Hekkebestand omtrent som fjoråret.

BJØRKEFINK - *Fringilla montifringilla*.

Laveste bestandstall registrert for arten i år sammenlignet med årene 1986-88.

BERGIRISK - *Acanthis flavirostris*.

Utenfor registreringsområdet ble 2 indiv. obs. ved Nysætra på samme lokalitet både den 30.5. og 3.6.

SIVSPURV - *Emberiza schoeniclus*.

Artstetthet omtrent som i 1988.

LAPSPURV - *Calcarius lapponicus*.

Arten var i år for første gang i framgang under fireårsperioden 1986-89. 4 par i området Rundtj./Norsæterranden. 1 par v/Bonkallhaugen og 1 par v/Fokstua stasjon. Andre obs.:

1 syngende hann øst for S.Horrtj. den 27.5.-30.5.

1 syngende hann Sjugurdsmyrene den 27.5.

2 syngende hanner ved Ellanholet den 29.5.

1 syngende hann nord for Fokstua st., langs stien i perioden 29.5-30.5.

SNØSPURV - *Plectrophenax nivalis*.

1 indiv. i flukt over Lyuhaug den 13.5.

7. KONKLUSJON

Fire påfølgende års systematiske fugleregistreringer er sluttført på Fokstummyra. Denne fireårsperioden fra 1986-1989, har gitt et godt grunnlag for både å sammenligne dagens artssammensetning/artstetthet med tidligere tiders fuglebestander og samtidig kunne følge enkelte arters svingninger i forhold til variasjoner i smågnagerbestand og vekslende værtyper de ulike årene.

Spesielt smågnagerbestandens påvirkning på rovfuglfaunaen i området var svært interessant å følge fra et bunnår til et toppår. Under bunnåret for smågnagerne i 1986 hekket kun 1 par myrhauk mens jordugle, dvergfalk og kongeørn ble sporadisk observert. (Utenfor dette området hekket 1 par, dvergfalk.) I 1. oppgangsår (1987) for smågnagerne hekket eller gjorde 3 arter hekkeforsøk med tilsammen 4-5 par (myrhauk 2 par, dvergfalk 1 par og jordugle 1-2 par). Samme år ble fjellvåk, kongeørn, tårnfalk og en storfalk sett på matsøk. 1988 var det første året med en god smågnagerbestand og enkelte fjellrotter og lemen kunne ses i terrenget. Hele 9 arter ble observert hvorav 4 arter hekket med tilsammen 20-21 par (fjellvåk 1 par, myrhauk 3 par, dvergfalk 3-4 par og jordugle 13 par). I tillegg ble fiskeørn, spurvehauk, kongeørn, tårnfalk og storfalk observert. 1989 ble et toppår for smågnagerne. Spesielt i snøsmeltinga, i midten av mai, var det mye lemen å se overalt. Selv om bestanden av smågnagerne trolig sank noe utover sommeren så fikk en til fulle vist hvor mye rovfugl som har tilhold i dette forholdsvis begrensede område i et smågnagertoppår. Totalt 11 arter ble observert og 5 av disse hekket med tilsammen 33-34 par (hornugle 1 par, fjellvåk 2 par, dvergfalk 3-4 par, myrhauk 7 par og jordugle hele 20 par). I tillegg hekket både haukugle og tårnfalk inntil registreringsområdet og både fiskeørn, havørn, kongeørn og storfalk ble sett på streif. Også to observasjoner av snøugle foreligger fra landskapet like inntil Fokstummyra.

Av rovfuglene hekker kun dvergfalk og myrhauk årlig i Fokstuområdet, men også disse artene svinger med tilgangen på smågnagere, spesielt gjelder dette myrhauk. Men også dvergfalk som stort sett jakter småfugl viser sykliske svingninger i forhold til smågnagerbestanden. Dette forhold registrerte også Y. Hagen i Dovreområdet på 1930-40 tallet (Hagen 1989).

Hvordan svingninger i smågnagerbestanden primært eller sekundært virker inn på andre fuglegrupper er ikke studert nærmere i dette materialet, men som kjent vil en rekke både lokale og regionale faktorer kunne virke inn på hekkefuglfaunaen i dette området som i det alt vesentlige består av trekkfugler.

Et noe overraskende trekk ved årets resultater var de svært høye bestandstall som ble notert både for hekkende vannfugl og spurvefugl. Dette sett i sammenheng med mye dårlig vær i mai og begynnelsen av juni. En om ikke lignende, men svært dårlig vær-situasjon i 1987 gav ingen økning i vannfuglbestanden, heller kanskje en liten nedgang, sammenlignet med resultatene fra 1986 og bestanden av spurvefugl sank merkbart for mange arter. 1988 gav igjen oppgang både for vannfugl og mange arter spurvefugl og med et toppår i 1989 for begge fuglegruppene. Kan det f.eks. tenkes at bestandssvingningene av disse to fuglgruppene har sin årsak i sekundære effekter som følge av den sykliske tilgangen på smågnagere og at ungeproduksjon et år gir utslag i neste års hekkebestand. M.h.t. den årlige ungeproduksjonen så er ikke den registrert og må derfor bare antas.

Høye bestandstall i 1986 kan skyldes en høy ungeproduksjon under smågnageråret i 1985. Generelt lavere tetthet i 1987 vil igjen ha sin årsak

i lav ungeproduksjon i 1986 p.g.a. bunnår for smågnagere som øker rovvilts predasjon på fugl. Med rovvilt menes bl.a. rev, røyskatt, mink, dvergfalk, myrhauk, kråke, skjære, ravn m.fl. Under 1. oppgangsår (1987) for mus/lemen vil ungeproduksjonen igjen øke, p.g.a. noe minsket predasjonstrykk og bestandstallene øker igjen i 1988. Dette året har en god bestand av mus/lemen og det kan forventes et godt hekkeresultat som resulterer i høye bestandstall i 1989.

Resultatene fra registreringsarbeidet viser at bestandssvingninger for vann- og spurvefugl kan følge smågnagernes sykliske svingninger.

Men vil klimatiske årsaker influere på og forstyrre dette regelmessige forhold mellom smågnagere og fuglegrupper som ikke lever av mus/lemen? Både 1986 og 1988 hadde et relativt stabilt og gunstig klima gjennom hekkesesongen, med jevnt gode hekkebestander. Et adskillig dårligere klima i 1987 og 1989 resulterte i de generelt laveste bestandene i 1987 og de høyeste i 1989. (Det bør vises stor forsiktighet ved å generalisere de klimatiske årsaker som nevnt ovenfor vel vitende om at klimatolleransen varierer mellom artene og er forskjellig gjennom hekketida.)

Mest naturlig, og en av de enkleste årsakene til å forklare variasjonene i området fugletetthet, er å tenke seg en kombinasjon av klimatiske årsaker og tilgangen på mus og lemen. Men også andre årsakssammenhenger av mer regional karakter, som f.eks. forhold i trekk og overvintringsområder vil også kunne virke inn på lokale bestander.

Verken svingninger i smågnagerbestanden eller vekslende værforhold i hekkeperioden har noen spesiell innvirkning på antall hekkende arter våtmarksfugl på Fokstumyra. Totalt ble 19 hekkende arter vannfugl registrert hvert av årene med 1 lom, 5 andearter (6 i 1988), 1 tranefugl, 11 vadearter (10 i 1988) og 1 måkefugl.

Totalt for fireårs perioden ble 43 arter vannfugl observert, 1 lom, 1 storkefugl, 15 andearter, 1 tranefugl, 20 vadearter og 5 måkefugler. Av disse hekket (trolig hekket) 22 arter, 6 andefugler, 13 vadearter og 1 art fra følgende familier, lommer, tranefugler og måker. Desidert flest vannfugl ble notert i 1989 med tilsammen 37 arter mot 32 i 1986, 30 i 1987 og 34 i 1988. Av disse 37 artene var bl.a. 13 arter ender og 18 arter vadefugl.

Storlom hekker årlig med 1 par vest i området. Paret fikk verken frem unger i 1986 eller 1987. Hvordan hekkingen forløp i 1988 ble ikke fulgt opp, men i 1989 kom i alle fall 1 unge på vannet. Det er verdt å merke at arten i 3 av 4 år har hekket utenfor reservatet.

Stokkand, krikand og toppand har vist en relativ jevn bestand gjennom 4 årsperioden og de to første årene av registreringsperioden dominerte disse tre artene. Men etter bestandsoppganger for brunnakke fra 5 - 12 par og stjertand fra 1 - 5 par så opptrådte alle 5 andearter relativt vanlig i år. I tillegg til disse artene hekket trolig 3 par bergand i 1988.

Flere andearter med høyereliggende hekkeplasser bruker Fokstumyra som en siste rasteplass under vårtrekket. Bl.a. blir følgende arter observert årlig i siste halvdel av mai, begynnelsen av juni, bergand med maks. 14 par (1989), svartand med maks 12 indiv. (1986), sjøorre med maks. 9 indiv. (1989), havelle med maks. 2 par (1987, 1989) og toppand med maks. 29 indiv. (1989). Mer uregelmessig og fåtallig opptrer kvinand, laksand, tafelland og lappfiskand. Begge sistnevnte arter kun observert en gang, henholdsvis i 1986 og i 1989. Et par knekkand er de to siste årene observert i området. Skjeand som opptrådte med 1 par for første gang på myra i 1988, ble i år

observerert med maks. 3 par + 2 hanner.

Trane hekker med 2-3 par på Fokstumyra eller nærliggende myrer. Denne bestanden har trolig holdt seg på samme nivå siden midten av 1960-tallet.

Enkeltbekkasin, grønnstilk og rødstilk dominerer vadefuglfaunaen. Av disse er enkeltbekkasin antatt å dominere, selv om en totaltelling av arten mangler. Både grønnstilk og rødstilk med henholdsvis 46-48 par og 47 par hadde i år svært høy tetthet sammenlignet med foregående år. Også andre vanlige vaderarter hadde rekordhøy tetthet i 1989 som heilo med 17 par, vipe med 10 par, brushøns med 20-25 par og gluttsnipe med 15-16 par. Også småspove med bestandsoppgang fra fjoråret til 7 par, som nivået i 1986-87.

Kun svømmesnipe, som halverte sin bestand fra fjoråret til 18-19 par, var eneste vaderart med redusert tetthet fra 1988.

Økte vadertetthet i år gav en anslått hekkebestand på 187-197 par noe som resulterte i over 40 % økning i antall hekkende vaderfugl i forhold til foregående års totaltellinger.

Mens rugde opptrådte som ny hekkefugl i år, hekket storspove med 2 par i 1986 og myrsnipe med 1 par i 1987, så totalt ble 13 vadearter funnet hekkende under fireårsperioden.

I tillegg ble 7 andre vaderarter observerert som trekk-/streifindivider. En dobbeltbekkasin spilte på to adskilte spillplasser i 1986 og 1987 og 2 enkeltobservasjoner foreligger fra 1988 og 1 observasjon fra 1989. Temmincksnipe ble både i 1987, 1988 og 1989 observerert på omtrent samme lokalitet. Sandlo ble sett i 1988 og 1989, skogsnipe i 1986 og 1989 og kvartbekkasin i 1989. Alle med 1 individ hver. Dessuten dukket et sotsnipe par opp i 1988.

Kun fiskemåke har hekket av ialt 5 registrerte måkefugler. Hekkebestanden har økt jevnt fra 4 par i 1986 til 14 par i 1989. Ellers er rødnebbterne sett hvert år, ofte også utover sommeren, med maks. 3 individer. Hettemåke er også sett årlig med maks. 50-60 individer i 1989. I tillegg ble 1 svartterne og 1 gråmåke innrapportert i 1988.

En bestandsøkning i forhold til foregående 3 år både blant fiskemåke, enkelte ender og de fleste vaderne gav totalt 251-271 par med vannfugl (enkeltbekkasin ikke medregnet). Dette gav en tetthet for undersøkelsesområdet på godt over 13 par/km². Tallene ligger godt over resultatene fra siste år (178-184 par i 1986, 125-141 par i 1987 og 182-210 par i 1988).

Heller ikke blant antall hekkende arter spruvefugl var det noe særlig avvik fra foregående års resultater. Derimot viste enkelte av hekkefuglene store bestandsvingninger både sammenlignet med fjoråret og gjennom fireårsperioden.

I år viste få arter, som bjørkefink, tilbakegang, mens de vanligste spurvefuglene som bl.a. løvsanger, heipiplerke og blåstrupe viste de høyeste bestandstall gjennom fireårsperioden. Også andre spurvefugler som hekker regelmessig viste generelt høye og for enkelte arter noe økende bestander i år. Gledelig var det å merke en oppgang for lappspurv for første gang siden registreringene startet, til 6 par.

At enkelte spurvefugler som på Fokstumyra hekker på artens høydegrense, som bl.a. trepiplerke og måltrost og tilfeldig observerte arter som f.eks. munk, hagesanger og dompap, ikke ble registrert i år, kan både skyldes at

spurvefugltakseringer ble nedprioritert i forhold til foregående 3 år og at mye dårlig vær, kaldt og mye vind, dominerte under trekket og i starten på hekkeperioden.

Enkelte arter opptrer invasjonspregget, som bl.a. gråsisik. Arten opptrådte sparsomt i 1986 og vanlig i 1988, men uteble både i 1987 og 1989.

Hekkeadferd med klar indikasjon på hekking av sørlig gulerle både i 1988 og 1989 viser at også lavlandsarter med sørlig utbredelse unntaksvis kan hekke på egnede lokaliteter helt opp i bjørkeregionen i vårt fylke. Unntaksvis hekker også tornsanger (1986), møller (1989) og granmeis (1986).

I 1989 ble 78 arter observert, 49 av disse med hekkeindikasjon. I fireårsperioden er flest arter observert i 1989, mot 73 i 1986, 69 i 1987 og 77 i 1988. Flest hekkende arter ble notert i 1988 med 51 arter mot 45 i 1986 og 46 i 1987. I samme periode ble totalt 104 arter observert hvorav 59 arter med hekkestatus.

Status for Fokstumyra pr. november 1989 er 136 observerte arter hvorav 1 art med 2 underarter. I tillegg er 2 arter, ubestemt storfalk og korsnebb, registrert. 74 arter (hvorav 1 art med 2 underarter) hekker eller har hekket (påvist- eller sannsynlig hekking).

I fireårsperioden ble følgende arter for første gang registrert i området: skjeand, lappfiskand, havørn, spurvehauk, kongeørn, sandlo, sotsnipe, svartterne, hærfulg, vendehals, kaie, gresshoppesanger, tornsanger og hornugle. To sistnevnte arter også med hekking. I tillegg ble en observasjon av munk og hekkeindikasjon av myrsnipe (1987) gjort for første gang på 1900-tallet. Andre førterregistreringer for hekkefugl ble notert for rugde, ravn, grå fluesnapper og granmeis.

Til tross for et strengt vern av selve Fokstumyra og dets mangfoldige liv så forstyrres ennå mange fuglearter av menneskeskapte farer/aktiviteter.

Anleggelse av jernbanen gjennom området i begynnelsen av 1900-tallet raserte både hekke- og spillplasser for fjellmyrløper og dobbeltbekkasin slik at artene forsvant som regulære hekkearter på myra. Senere kom den elektriske jernbanen og et "luftgjerde" ble spent langsetter hele myra i flyvehøyde for mange fugler. Dette linjestrekket tar mye fugl, spesielt i dårlig vær. Langs jernbanelinja mellom Fokstua st. og Nysætervegen fant jeg på en tur 2 døde jordugler og 1 død tårnfalk hunn. På samme strekning ble det i fjor funnet 1 krikand.

Også i år skjedde flere overflygninger i relativt lav høyde med militære helikoptre. Dette er en aktivitet som er svært uheldig for fuglelivet. Forvaltningsmyndigheten bør ta dette problemet opp med forsvaret.

Så sent som den 11.7, altså etter oppheving av ferdselsforbudet, ble det funnet nyfødte og meget små unger i flere myrhaukreder og et jorduglerede, og mange vaderfugler hadde ennå ikke flyvedyktige unger. Flere personer (5-6) som lovlig befant seg ute på myrområde ved Lyuhaug den 11.7. ble fulgt av et kakafoni av engstelige vadere og varslende myrhauk. Spørsmålet om en utvidelse av ferdselsforbudet bør igjen vurderes av forvaltningsmyndighetene for reservatet.

For å følge opp de nå avsluttede fugleregistreringene ville det ideelle være å gjennomføre en ny 4 årsundersøkelse om 5-10 år. Om ikke dette lar seg gjennomføre bør en i alle fall foreta en systematisk registrering over 2 påfølgende år, et smånagertoppår og et derpå følgende depresjonsår. Dette kan om ønskelig allerede gjøres ved neste bestandstopp for mus/lemen

om 3-4 år. Den arbeidsoppgaven som bør gjøres hvert år, er registrering av reirplasser til sårbare og sjeldne arter inntil stien gjennom fredningsområdet og langs ferdselsårer (E-6 og stølsveger) i området. Ut fra denne registreringen kan ferdselen i enkelte tilfeller kanaliseres vekk fra reirbiotoper og forenkle arbeidet med oppsyn av disse artene.

8. LITTERATUR

- Baadsvik, K. og Bevanger, K. 1978. Botaniske og zoologiske undersøkelser i samband med planer om tilleggsreguleringer av Aursjøen, Lesja og Nesset kommuner i Oppland og Møre og Romsdal fylker. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1978 - 13.
- Bevanger, K. 1978. Fuglefaunaen i Kobbelvområdet, Sørfold og Hamarøy kommuner, Kvantitative og kvalitative registreringer sommeren 1977. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1978 - 6 s. 23-33, 62 s.
- Haftorn, S. 1971. Norges Fugler. Universitetsforlaget 862 s.
- Hagen, Y. 1952. Rovfuglene og viltpleien. - Gyldendal (ny utgave Universitetsforlaget 1989):
- Statens Naturvårdsverk 1978. Biologiska Inventerings-normar. Liber - Förlag.
- Østbye, T. 1987. Fokstumyra naturreservat. Vegetasjon og fugl. Resultater fra feltarbeidet sommeren 1986 og sammenfatning av eldre observasjonsmateriale. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernadv. Rapport nr. 9/87.
- Østbye, T. 1988. Fokstumyra naturreservat, fugleregistreringer 1987. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernadv. Rapport nr. 4/88.
- Østbye, T. 1989. Fokstumyra naturreservat, fugleregistreringer 1988. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernadv. Rapport nr. 13/89.